

Latweeschu Awises.

61. gada-gahjums.

Nr. 13.

Treschdeenā, 31. Merzā (12. Aprīli).

1882.

Redaktora adrese: Pastor J. Weide, zu Neuhausen pr. Schrudten, Kurland. — Ekspedizija Westhorn lga grahmata-bohdē Jelgavā.

Nahditajs: No eelšsemehm. No ahrsemehm. Wisjaunakahs sinas. Salaušta Ards. Par ahrstu gruhtumu us semehm. Par Latweeschu dshwi Moqilewas gubernā. Wehstule is Dohbeles apgabala. Us Leelbeenu. Pawafara. Drupas un drufas. Sabibas un pretšchu-tirgus. Atbildes. Sludinaschanas.

No eelšsemehm.

Behterburga. Par walstis-noseedsneeka Suchanowa noschawšchanu awises pasneedi schahdas plaschakas sinas: Pulksten 5ds no rihta Suchanowu, pawaditu no 3 schandarmeem, no Behtera-Pahwila zeetofschna ratōs noweda us Baltijas dselszeta bahnuši un no turenēs eštrā-brauzeenā, fastahwofcha is diwi wagoneem 1. un 2. klases, us Oranienbaumu. Tur winu fagaidija gubernas schandarmu preekschneeks un Behterhofas schandarmu komandas preekschneeks lihds ar 5 schandarmeem. Us Kronschtati pahrbraunza twaika-lugi; tur Suchanowu fagaidija 1. flotes-ekipachas konwojs ar kara-spitata rateem. Schinis ratōs, kuru lohgi bij aisklahti, kamehr braunza pa pilsehtu, eesehdinaja Suchanowu, kas bij apgehrbts wezā arestantu mehтели un tahdā pat zepurē. Us zeetofschna wallehm laudis gaidija tuhkstoscheem, un kara-spehki, sem konter-admirala Krusensterna komandas, bij nostahditi tšhetrstuhri. Suchanows islahp, eet pee kauna staba un nonem arestanta zepuri. Kamehr adjutants, leitnants Sergejewš, nolasa spreedumu un wina apstiprinajumu, Suchanows manami nobahl un pallanahs, kad dabuhn dsirdeht, ka nahwe winam jazeesch ne wis zaur pakahršchanu, bet zaur noschawšchanu. Mahzitajs peenahk, un Suchanows gohdbihjigi ar winu runā un diwi reisas nobutšcho krustu un ewangelijumu. Nu Suchanowam pahmet garu krellu, kura peedurknes apseen ap kauna stabu. Winsch isleekahs lohti meerigs un flatahs sawā preekschā. Pehz tam winam aisseen azis; bet seenamo noleek par semu. Suchanows klusā balsi luhds, lai to pazeltu augstak. Nu atskan schahweeni is 12 flintehm un Suchanows us weetas pagalam. Wisas 12 lohdes to bij trahrijuschas. Lihki atseen no staba un pehz eeraduma eeelēk bedrē, kas turpat israkta. Pehz diwi minutem lihki eeliks prastā preechu sahrkā un nowests us pilsehtas ka-peem. — **Beidsamajā prahwā noteesatohs walstis-noseedsneekus drihsumā nosuhtischoht prohjam, nenogaidoht, kad ne sen Maslawā apzeekinato Kobosewu nems teefas ismekleschanā. Kobosewa ihstais wahrds esohht Bogdanowitschs; winsch bij feeru bohdes ihpachneeks Behterburgā masajā Dahrsu celā, no kurenēs israla mihnes-gangi eelas apalkschā. — Jaun-eezeltais tautas-apgaismoschanas ministeris Delanows teek no wisahm pufehm un daschadahm partijahm apfweizinahts ar preeku un labahm zeribahm. — Us krohneschanas-swehtfeem Maslawā atbraukšchoht ari Montenegrijas un Bulgarijas firsti. Serbijas jaunais kehniusch Milans suhtischoht weeteeku. — Meera-teefu eeweschana Baltijas gubernās, kā „3tga f. St. u. L.“ sino, notikschoht, ja agri, tikai nahkoschā gadā, jo waldbiba atsihstoht, ka meera-teefas eewedamas tikai tad, kad ari semneeku teefas un waldes pahrgrohtitas. — Leelfirsts Wladimirs Alekšandrowitschs, us ahrsemehm aiszelodams, ir nodewis sawas darischanas, ar Wisaugstako atwehleschanu, sawam palihgam generaladjutantam Kostandam. — Behterburgas Frantschu awise sino, ka ahrsemehm naw japaleek par Kreewijas pawalstneekem, ja Kreewijā grib ilgati usturetees, nekā 5 gadus. — Pinnijas landtags nospreeda Deewa meera dusofscham Reisaram Alekšanderam II. zelt Helsingforsē peeminas-sihmi. Us to ari jau Wisaugstakā atwehleschana dabuta. — Leelfirsts Pahwils Alekšandrowitschs ar Wisaugstako atwehli ezejts par Maslawas uniwersitetes gohda-beedri. — Generalis Skobelews 21. Merzā aishrauzis us Maslawu. — Komisija preeksch gubernu pahrwaldu pahrlabofchanas, sem Kachanowa lga wadischanas, esohht fastahdijusi pro-**

gramu, us kuras pamata buhtu ja-isstrahdā jaunee gubernu pahrwaldu likumi, un scho programu likusi preekschā eelshleetu ministerim; 23. Merzā ministeru komiteja gribejusi to apspreest. — **Kursemes muischneeku preekschneeks, barons Heyking, 17. Merzā Wischehligi peenems audienzē Gatschinā no Reisara un Reisarenēs Majestetehm.**

Kursemes fabriku isgatawojumi 1881. gadā sneedsahs us 9 milj. 788 tuhst. 813 rubl. wehrtibas; tā tad 1 milj. 632 tuhst. rubl. wairak nekā 1880. gadā. Summas leelakā daka nahk us brandwihna dedsinaschanu, prohti 5 milj. 606 tuhst. 816 rubli.

Jelgawas pagaidu polizmeisteris barons Ropp un Leepajas pagaidu polizmeisteris barons Schlippenbach no Kursemes gubernatora galigi apstiprinati sawos amatōs.

Is Leel-Swehtes. Us usraugu-teefas pawehli tika muhsu pagasta amata-wihri 23. Merzā sch. g. trescho reisi wehleti, un tagad eezehla par pagasta-wezako Ch. Weiland lgu, un G. Bernhardt un D. Widin lguš par pagasta preekschneekem. — Pee pagasta-teefas par preekschfehdetaju eewehleja J. Lindermann lgu un par teefas peesehdeta-jeem J. Lihn, A. Seegrün, G. Seilert un J. Bihmann lguš. — Tad wehl par pagasta-weeteekem ir eewehleti tee lungi: A. Schubert, J. Frischmann, Schmidtman, G. Steen un J. Seilert. — Wehlam jaunajem amata-wihreem labu laimi un zeram, ka winus dahrgais meers un wajadsiģā mihlestiba pawadihs pee wiseem winu dar-beem! **Weefons.**

Piltene baptistu draudse, kā „Ewangelista“ lasams, usbuhwes-justi few luhgschanas-namu, kura kahdahm 1300 perjonahm buhschoht ruhmes. Nama atwehreschana un eeswehtischana notikusi 25. Merzā.

No Alscheem. Zeenijamohs lasitajus un daitahs lasitajas luhdsu man laipni peedoht, ka es, dsirdedams, ka no daschahm pufehm sinas tohp pasneegtas, eedrohschinohs ari no muhsu pufes kahdas rindinas pasnoht.

Tagad, kur wisi pehz gaismas dsenahs, ari es gribu tai sinā ru-naht. Gan wisas malās dsirdam par dseedaschanas-beedribahm un ziteem preekem, un ir mums tee naw tahsu jamekle, jo tepat muhsu kaiminu pagastā Nigrandē ir fastahdijusees dseedaschanas-beedriba sem zeen. skohlotaja K. lga laipnabs wadischanas. Bet daschi to ne-apflausch, neds ari dsenahs teem tapt lihdsi, un ja no muhsu jaunel-keem un jaunawahm kahds tur pee dseedaschanas peedalabs, tad dasch tahdus tik ar ihgnumu usskata un wisas beedribas nosauz par „pawedejahm us kauneem zekeem“. Un ja muhsu dehli jeb meitas jele mas eedrohschinatohs tahdas dohmas galwā eenemt — pee beedribas peed-alitees, tad dasch tahdeem pat drehbes atnemtu.

Un kam tad mums ari tahdu preeku wajag, jo mums ir labi leels krohgs, kura Schihdinsch ar selmi „raujahs“ un katru laipni pazeenā un apdeenē. Un to winsch dara ne tik ween par naudu, bet ari „us afneem“.

Tur daschi, ihpafchi swehtdeenās pehz pusdeenās, fanahk kohpā un tad galwinas pildahs ar gudribu, tad mehliēs raisahs un walodinas tel kā upites; tur taifa balles un danzo, ka waj sahbaekem sohles atkriht.

Un kad ari kahdu reis pa-eet pahri par kahrtibu, „kas tad par to!? Tā jau muhsu tehwu-tehwi ir darijuschu un tā mehs ari darām“.

Bet luhdsu zeen. lasitajus un lasitajas nedohmah, ka es tē ru-naju no wiseem, — nemas nē, jo muhsu apgabals wispahri ir kreetnis un teizamš, bet ar noscheloschanu jafaka, ka daschi muhsu starpā pateesi tahdā wihšē stahjabs pretim labahm un teizamahm buhschahanahm. —

Seema pee mums, tapat la wisur zitur, schogad gandrihs ne-
lahda naw bijusi un laikam ari wairs nebuhs, jo tagad ir filts pa-
wasaras laizinsch un 10. Merza wakarâ dsirdejahm pirmo pehrkonu.

Par slimibahm mums, paldeews Deewam, naw dauds fo sches-
lotees; tilai daschi behrniini ar masalahm apslimuschi. Tapat ari par
firgu sagfchanu newaram dauds fuhdsetees. Behduls.

No Gahrfeenes. Pee mums ir eesahkusees 4-balsiga dseeda-
schana, sem fshlotaja J. Wainowska kga wadischanas. Wainowska
kgs, lai ari naw ilgi pee mums, zaur sawu laipnibu un tschallo
praktu, strahdaht felmigi sawa darba lauka, ir eemantojis muhsu
mihlestibu. Wehlam winam ari dauds fsemes pee dseedaschanas, kas
muhs daschu reisi ar Deewa palihgu eepreezinahs.

Kahdi Gahrfeeneefchi.

Leepajas Latw. labd. beedribas dahmu komitejas sapulze 1. Merzâ
1882. g. eezehla par komitejas preekschneezi — D. Trautmann kdsi,
par kafeereni — J. Pelniin jkdsi, par rakstu-wedeju — L. Seidal jkdsi.
No runas-wihreem dahmas few par palihgeem eewehleja: par preeksch-
neezes palihgu — J. Pabehrs kgu, par kafeerenes palihgu — J. Bih-
rul kgu, par rakstu-wedejas palihgu — M. Peterfohn kgu.

Rihga. Widsemes gubernators, barons Uexküll v. Gûlden-
bandt, 16. Merzâ nobrauzis Tehrpata, rewideereht turenas teefas un
waldes.

No Stukmaneescheem. Dselszeli atnes dauds labuma un
fwehtibas. To ari mehš Stukmaneeschi redsam, ihpaschi pee Plawi-
neem. Senal Plawiau frohgs nebij deewasin zil eewehrojams. Bet
tagad tur ir itin la kahds meestinsch jeb pilsehtina, jo Stukmanu stan-
zijas apfahrtni ir palikusi par leelu andeles weetu. Linu un labibas
spihkeri ir uszelti un daschas eedfshwojamahs ehkas uszeltas. Schogad
tapfchoht buhwetas trihs mahjas. Tanis grib eerikteht daktera dsih-
wolli, apteecki un pasta-kantori. Schihs mahjas liskchoht buhweht
Stukmanu muischas grahsa lungs, jo tahs semes peeder pee Stukmanu
muischas. Ne tahlu no stanzijas ir Wagolu fainneekam seme. Senal
Wagolu fainneeks bij tilai ta pahrtizis, bet tagad winsch ar
Deewa palihgu buhs gan tas pahrafais fainneeks wisâ Stukmanu
muischas pagasta. Sawas mahjas winsch, la ari ziti Stukmaneeschi,
ir pirzis par mehrenu zenu. Tad winsch ustaifija spihkeri, ne tahlu
no stanzijas; schis spihkeris winam atmet labu pefnu. Tad isrentija
lahdam lungam us 18 gadeem weenu puhra-weetu semes par tahdu
nohmas-naudu, lahda nekur nebuhs maksata par puhra-weetu, kad
to pehrk par dsimtu. Tur tagad stahw eedfshwojamâ ehka un spihke-
ris; eedfshwojamâ ehka ir bohde un nakts-kohteli. Pehz tam linu
kaufmanis nopirka weenu puhra-weetu par dsimtu un esohht aismakfa-
jis kahdus 3000 rubl. Tur stahw smuka eedfshwojamâ mahja lihds
ar zitahm wajadfigahm ehkahm. Schi weena puhra-weeta aismakfaja
gandrihs wisas Wagolinu mahjas. Wehlu, la ari dascham zitam
tauteetim tapat eetu, la kreetnajam Wagolinu tehwan!

J. Straumite.

Dinaburgâ pulwera sahdsibu ismeklejoht israhdiyahs, la weens
no laikam wainigajeem pasudis. Islaida wajadfigahs pawehles po-
lizejas waldehm, un nu kahdas deenas atpakal Babaschu juhrmalâ at-
rada saldاتا lihki, kas tika atfihst par suduschâ wihra lihki. Slih-
konis laikam miris zaur lihds wainigajo rohlahm, kureem tas nebij pa-
praham la lihdsinatajs.

No Veelwahredes. Nakti us 3. Merzu kahdi peezi sagti ap-
mekleja Stuhrischu mahju. Tai nakti neweena wihreescha nebij mah-
jâ, bes ween lahda Schihdela, kas, no bailehm, bahahm lahjahm
meschâ eesfrehjis, sawu „pekeli“ istabâ atstahdams, kuru sagti ari
lihds panehmuschhi. Sagti eegahjuschi istabâ, apskatijuschees ar uguns
gaismu, la laudis gulohht (seeweetes gan saglus redsejuschas, bet no
leelahm bailehm wisas palikuschas meerigi gultâ), un tad — pat
ee-austu audeklu no stellehm nogreesuschhi un kospâ ar ziteem drehbju
gabaleem lihdsi panehmuschhi. Labibu ari no flehts isgrahbuschi un
aisweduschhi, ta la aplaupitajeem pat maises wairs ne-efohht palizis, fo
ehst.

„B. S.“

No Mehdsulas. No 15. us 16. Merzu mums bij breefmu
nachts. Saweenoto Mehdsulas un Gramas pagasta widu ap pullsten
12em parahdiyahs breefmitiga uguns blahsma. Uguns bij iszehlfusees
pagasta-mahjâ, kas tika apdschwota no ftrihwera, kasaka un ohtrâ
galâ no pagasta nabageem. Uguns eesahkaks no ehkas augfshenes,
fur lohpu bariba, daschas ehdamahs leetas un nabagu mantas atra-
dahs.

„B.“

Tehrpatas mahzibas apgabala furators, barons Stadelberg,
20. Merzâ atkal pahrbrauzis Tehrpata.

No Leifcheem. Ar kahdu wiltibu un pahrdrohschibu sagti un
flepawas sawus darbus strahdâ, lasam ar leelu ihgnumu gandrihs
wisos laikrakstos. — Ari schoreis pasneedsu zeen. lasitajeem scho „teh-
winu“ smalki isperinatu, bet — paldeews Deewam — nepanahktu
pellisktu nodohmu. Ne lasitaju ihgnumu pawairoht, bet lai nomohdâ
buhtu katra brihdi un finatu no tahdeem fshpeteem „baschibukeem“
issfargatees.

Zahnischke, mas Leifchu meestinsch, ne tahlu no Kurseses roh-
beschahm, ir pa leelakai dakai wiseem zaur saweem leeleem gada firgu-
tirgeem pasihstama un labi bagata.

Minetâ meestina atbrauz 4. Merzâ sch. g. pee lahda bagata
Schihdu labibas uspirzeja — kutscheera drehbes gebrbes „tehwinsch“ ar
staltu firgu un usjuhgu. Kweeschu un rudsu prohwes Schihdinam
eedohdams, luhds to, N. muischas ihpaschneeka wahrdâ, tuhliit, ja
eespehjams, pee wina isbraukt un wairak simtu mehru minetahs labi-
bas nopirkt. Kungam nepezeeschami naudas wajagohht; tapehz tas,
ilgal us labatu tirgu newaredams gaidiht, scho, sawu kutscheeri, pee
wina fuhtijis. Ja schis nebrauzohht, tad lai winsch pee zita loh-
mana eijohht. Gefahkumâ, sinams, jaunais kutscheeris pratis smalki
sawu wiltibas lohmu spehleht, Schihdinu peerunadams un tam eeteil-
dams, lai labas rebes nenokawe; gan ari pehz tam labu dseramu naudu
dohfchoht. Schihdinsch, launu nedohmadams, wehl ohtru andelmani
ar labu fohmu naudas panehmis lihdsâ, un kad pascheem firdsina pee
rohkas nebijis, tad abi sehdufchees pee kutscheera ratos.

Zetâ til atgahdinajuschees, la kutscheera nemas nepasihstohht, lai
gan pee N. kga daudfreis bijuschhi. — Kutscheera nemeeriga isture-
schanahs un lohti ahtrâ braufschana darijusi Schihdinus usmanigakus.
Ari pamanijuschi ais kutscheera sahbatâ lo spihdoschu, kas la dunzis
israhdiyees. — Isbailes un schauschallas bijuschas leelu leelahs! —
Kâ nu no fleplawas atfwabinatees un no nahwes glahbtees?! — Par
laimi, eekams meschâ nahkuschhi, wehl bijis weenam frohgum garam
jabrauz. Pee frohga luhguschhi peetureht; jo gribohht paschi un ari
winam kahdu glahsiti brandwihna jeb alus doht. — Gan negribejis
peestahtees; bet kad dauds brauzeju pee frohga firgus ohderejuschi, tad
ar waru garam braukt ne-usdrihkstejees. — Te tumfibas waroni jeb
„jauno kutscheeri“ isdewees fanemt. — Pateesi ari atraduschhi leelu
dunzi ar rewolweri ais sahbaekem pee rasbaineeka. — Nei no N.
muischas ihpaschneeka fuhthits, nei ari tas pasinis scho tehwinu.
Behdigi isteizis, la ziti tehwinu winus meschâ jau gaidijuschhi. Poli-
zeja meklejoht ari schohs dabuht rohka — un tad wiseem nopelnitahs
weetas par kutscheereem Sachalinas falâ eerahdiht.

R. S. r.

Winfka. Gritschinowitschds ne fen atpakal traks wilks fakoh-
dija 7 personas; to starpâ 16 gadus wezai meitai saplohstija kaku,
kruhtis un lahjas, nokohda degunu un israhwa gabalu waiga.
Swehru nogalinaja lahda mahte ais ruhpehm par saweem behrnieem.
Wilks, daschus laudis jau fakohdijis, kassjahs pee lahda semneeka dur-
wihm. Schis, neka launa nedohmadams, atdarija durwis un is-
gahja lauka, bet wilks tam tuhliit gahsahs wirsâ, to fakohdidams.
Kamehr nu feewa wihram steidsahs palihgâ, wilks pa watejahm dur-
wihm eeschmauzahs eesfchâ un gribeja jau usbrukt us krahsnes gulo-
scheem behrneem, kad mahte sawas firds bailes swehram fahkera ais
ausihm un to nogahsa gar semi, atschgarniski tam ussehdamahs wirsâ,
kamehr wihrs peenahza ar zirwi, wilku nosidams.

No Warschawas raksta awisei „Row. Wr.“ diwus schahdus
atgadijumus: Kriwe-Kolo eelâ dsihwoja Steins ar sawu feewu, kas
pastahwigi sawa starpâ bahrahs un pluhzâs. Wihram beidsohht tahda
dsihwe apnita. Kahdu deenu atkal pluhzotees, winsch pagahsa feewu
pee semes, apmeta tai auklu ap kaku un — pakahra pee dselles ahka.
Bet aukla pahrtuhka. Wihrs gribeja to ohtrreis pakahrt; bet feewa
fahka breefmitiga brehkt, ta la laudis faskrehja un to isglahba no tauna
wihra. — Burakowas eelâ, schenki, fashtrihdeyahs diwi feewas, Ma-
rijana Mierkowski un Solomeja Wasitewski. Bahrdamahs winas rau-
stijahs un gruhstijahs, kamehr beidsohht Marijana nogahsa Solomeju
gar semi un pakehrufi tuwumâ gulofcho zirwi, pahrschkehla ar to So-
lomejai galwu. Tad ta pakehra wehl katlinu ar wahroschu uhdeni
un uslehja to wirsâ sawai pretineezi.

Maskawa. Us frohneschanas-fwehtkeem ari atbraufschohht Ah-
was kans ar pullku pawadonu. — Bucharas emirs fuhtrischohht ahe-
lahrtigu fuhnteezibu un Rihnas walsts weetneeks buhshohht pasihsta-
mais markijs Zengs. — **Maskawâ** 18. Merzâ nodega Jlwowska
fabrika. Wisa ehka bij no kohka, tahdas pat ari trepes, un uguns,
pullsten 1â nakti iszeldamahs, ahtri pahrnehma pirmo tahschu un wee-

nas trepes. Augschâ gulofchee wehweri usmohdâhs zaur stiprajeem duhmeem, un nu eesahlahs sfracidischana un gruhstifschanahs pee ohtrajahm wehl nedegofschahm trepehm. Daschi strahdneeki un strahdneezes isleha pa lohgeem laukâ, gruhti pee tam eewainodamees; bet weena jauna seewa uguunî atrada nahwi. — Stahde sneedsahs us 30 tuhft. rubtu.

Rasana. Rahda Kolonnas masgataja, Oks upê us ledus skalodama weschu, ne sen atpakal dabuja isbrauktees us ledus gabala. Zeels ledus gabals nejauschî ar winu atraisfjahs wakâ un pa straumei dewahs prohjam lihds Rasanaî, kur swejneeki to laimigi isglahba. Wina bij pusmirusi no aufstuma un issalkuma. Brauzeens wilzees 5 deenas.

Olonezas gubernâ atkal useeta leelifka sahdsiba: pasuduschî diwi milsoni desetinu krohna bakku-mescha, kas wairaf gadu no weetas tika zirfts, un us gluschi likumiga pamata. Prohti kahds kohku andelmanis bij waldbai sinojis, ka krohna meschâ atradis kapara un dselses waru (semi), un tamdehl luhdscht, lai atkaujocht scheem meta-leem raft palak un tur stahwofschohs kohkus nozirft. Tas ari notika, un ta gadu no gada tika leeli meschu platschi nozirfti un kohki pahrdochti, par kureem gudrais kapara un dselses razejs eenehmis wairaf nekâ milsonu rubtu. Saprohtams, ka ari kahdas dohbes tika israftas, dehl rahdischanas, ka teescham metals teekoht mellehts.

Odesa. Teesu par generala Strelnikowa fleplawahm, kuri sauzahs par Kosogorski un Stepanowu, notureja 20. Merzâ ais flehgtahm durwihm. Nahwes spreedumu generalgubernators apstiprinaja 21. Merzâ, un 22. Merzâ, plst. 50s rihâ, to ispildija zeetuma fehtâ zaur palahrfschanu. Klacht bij pilsehtas-gubernators, komandants, polizmeisteris, 10 pilsoni, to starpâ birgermeisteris. Bendes darbu isdarija kahds us sohda-darbeem notesahts fleplawa.

Mihklainais dinamita fuhtijums, kas ne sen pee Kertschas tika apkihlahts, tagad nahzis flaidribâ. Tas ir tas patâ, kas sawâ laikâ Turzijas uhdenos no Turku waldbas tika apturehts us twaikona „Bulkan“; winsch teel wests ar waldbas atkauju — preelsh atmenushgu raftawu darbeem.

Kaukasija is Goru pilsehtas raksta 7. Merzâ, ka tur jau diwi deenas pee afakâ wehja un peezi grahdeem aufstuma sneegoht til bees sneegs, ka eelas un nami esocht pawisam eesniguschî.

No ahrssemehm.

Austrija. No Bosnijas un Herzegowinas sino, ka nemeerneeki, redsedami, ka schim brihscham no neweenas puses pabalsts naw gaidams, atmetischoht dumpja turpinaschanu un nogaidischoht labakus laikus.

Anglija. No Zhrijas sino, ka Kasel-Gilendâ tizis zaur fleplawu noschauts weetigais meera-teefnesis, muischas ihpaschneeks Herberts. — Zhrijâ laiku no laika wehl arweenu noteel nekahrtibas darbi. Ne sen Limerikas polizejas kasarmâ tika wakarâ eemesta ar dinamitu pildita bumba, zaur ko notika sprahdseens. Kasarmas lohgi un weena muhra dala isphostita, bet no zilwekeem neweens naw aiskahrtis. — Zhru tautas-weetneeka Okonora mahfa, kas bij usmufnajas nohmneekus, lai tee nemalfatu, par to tika nodohsta teefai Altonê un no schihs notesata us feschî mehnescheem zeetumâ.

Spahnija. Katalonijas apgabala iszehlfuschees strahdneeku nemeeri. Wisstipraki tee bijuschî Barcelonas pilsehtâ, kur laudis jau schahwuschî us polizeju. Waldiba nodohmajocht issludinaht pahr wifu Kataloniju kara-likumus.

Egipte. No Kahiras fiao, ka tur ispauduschahs walodas par leelwalstju nodohmu, nogahst tagadejo Kediwu no krohna, tamdehl ka tas esocht pahraf wahjsay pret gohdlahrigeem nemeerneeku un partiju wadoneem.

Widus-Asija. Persijas galwas-pilsehtâ Teheranâ dabutas sinas is Merwes, ka tur ne sen esocht nonahlfusi Kreewu pretschu karawana, kas tikusi wadita no weena Kreewu wirsneeka un trim Armeneescheem. Karawanas tirdsneeki griboht ismiht Ciropas prezes pret Merwes tepdekeem. — Schi karawanas atnahlfschana leezina, ka drohfschiba Widus-Asija tagad labojusees. Un ja meers un drohfschiba pastahw til pahri gadus, tad Merweeschî drihs pahrllezinafees, ka tee zaur firgofschanu ar Kreeweem war pelniht daudj wairaf nekâ zaur fenak eerafkeem laupischanas darbeem. — Par Merwes Tekingeem wehl sino, ka tee esocht schkihiruschees tschetras dalas. Diwi dalas jau pilnigi padewuschahs Kreewu waldbai. Treschâ dala wehl wedocht farunas ar Kreeweem, bet laikam ari drihs pilnigi padohfchotees; zetortâ dala turpretim, negribedama padohtees un redsedama, ka leelakâ tautas dala dohmâ zitadi, atstahjusi Merwi un aigahjusi us Persiju.

Seemel-Amerika. Saweenoto Walstju waldbiba usaizinajusti wifas Widus-Amerikas un Deenwidus-Amerikas walstis, lai atfuhsta scho ruden Beschintonâ sawus weetneekus us nodohmato Amerikas kongressi, kas lai nospreestu par Panamas kanahlu. Zaur scho kongressi Saweenotahs Walstis zere labaki atraidihst Anglijas eejaulfschanohs Panamas kanahla leetâ. Zil tahl tas kongressim isdohfees, dsirdefim us preelshu.

Wisjaunafahs sinas.

„Waldbas Wehstnesi“ issludinahts, ka pirmajâ Keelbeenas deenâ Gatschinâ netifs nelahdas zeremonijas isdaritas, neds ari laimes-wehleschanas nemtas pretim. — Kâ „Golofam“ teel rakstihst is Odesas, Benderas un Nikolajewas, tad is turenas kahjneeki un kasati tika aifuhstiti us Ananjewas aprinki. — Par Turkestanas generalgubernatoru teel eesihmehts generalis Tschernajew. — Nowgorodas pilsehtas-weetneeku sapulze nospreeda 23. Merzâ sch. g., ka grib Keisara Majestetehm us krohneschanas-swehtkeem pasneegt adresh un sudraba aflehgu, 1300 rublu wehrtibâ. — Widsemes gubernators pahrbrauzis Rihgâ swehtdeen, 28. Merzâ. — Widsemes konsistorija, ka „Nig. Kirchenblatt“ sino, noturehs sawu schigada pawafaras-juridiku no 7. lihds 21. Aprilim. — Odesâ 21. Merzâ kahds jauns zilwels, Prokashs wahrâ, nolizees us dselshela fleedehm ta, ka tam galwa tikusi norauta. Dohmâ, ka nelaimigais buhs bijis dalibneeks pee Strelnikowa fleplawibas. — Wahzijas walstis-kanzleris firsht Bismarkts tagad usturahs Friedrichruhê. Winsch ir faslimis. Lai gan lauka gais to atspirdsina, tad tomehr, ta dakteri spreesch, tam ilgatu laiku tur buhs japahrdshwo wifâ meerâ. — Kreemijas fuhtnis pee Wahzu waldbas, Saburows, peefuhstihst firshtam Bismarktam laimes-wehleschanu wira dsimschanas-deenâ. Firsht Bismarkts par to firsnigi pateizees.

Salaufta firde.

Originals no Sundula.

Putnini dseedaja. Saulite spohschî spihdeja . . . Wifis lihgodamees lihgojahs, jo patlaban seedons, schis dabas-mahtes jaunellis, bij atschmauzis . . . Upes malâ sehdeja kahda jaunekle no 19 gadeem. Al, zil flaishta wina bij! . . . Wina bij tikumiga, tikla jaunekle, un pahrtikuschu wezaku behrns . . . Bet wina upmalê sehdedama raudaja gauschas afaras!

Kas gan winai kaiteja, schai seedoschaj jauneklei? . . . Kas bij winas skumju eemelis? Lihds schim wina arween bij bijusti lihgsma, un nu us reis til peepefchi bij noskumusi? . . . Al, flaishta, jauna un nelaimiga! . . . Nelaimiga? . . .

Wina teescham bij nelaimiga! Us winas baltajahm rohkahm ri-teja karstas afaras . . . Winas kruhtis smagi zilajahs . . . Ismifschana plohsijahs winas firde, kas waj buhtu luhstin luhstus! . . .

Al, zil breefmigi! . . .

Til jauna, til flaishta un til nelaimiga! . . . Bet tas zehlonê, kamdehl wina bij noskumusi? . . . Kamdehl nelaimiga? . . . Ja, to zehlonu, to zehlonu! . . .

Schê nu buhs! . . .

Tur, ais upes, flaishtâ behrsu birsinâ ghja tad pat, kad schai puse jaunâ, flaishtâ meitina raudaja, wifis lihgsmi un jautri! Tur bij „satumu-swehtki“ isrihkoti . . . Weesi pluhda no malu-malahm, gribedami ispreezatees dabas-mahmulinas telti. Jau muskis atskanaja. Jau pahri greefahs pa sakajo plazi . . . Wifis bij it lihgsmi.

„Bet kur gan Kalninu Kahrliis, ka wehl naw klacht?“ flaiske jauneklis prasija kahdam zitam.

„Es ihsti nesim!“ bij atbilde. „Mehs norunajahm reija schurpu nahft, bet es winu newareju sagaidihst . . . Bet winsch jau buhs pee Kruhminu jaunfundses nogahjis, jo, ka leelahs, tad winu starpâ kas tuwaks, nekâ draudfiba, buhs eeweesees.“

Lai brihdi peebrauzâ kahdi rati pee „satumu-swehtku“ wahrteem. Is teem iskahpa Kalninsch, Kruhminu jaunfundse un winas brahlis.

„Nê, tur jau ari winsch ir klacht; eestim pretim,“ flaiskais jauneklis sazija.

Wini tuwojahs Kalninam.

Apweizinajuschees, eejauzahs wifis weesu pulkâ . . . Kalninsch bij bagata fainneeka dehlis. Wina tehws to ari bij gubernas-pilsehtâ skohlâ fuhtijis, un ta winsch bij kreetni isglihtochts zilwels . . . Tikai ta maina winam bij, ka winam bij nepastahwigs prahts, jo ko bij apnehmees dariht, to drihs, drihs atkal atmata.

Skaisht winsch gan nebij. Wina waigs bij bahls, apflahts ar melnu bahrsdu.

Kad winsch us swehtku weetu nogahja, tad lehna murminafchana bij dsirdama.

Winsch smaidija, to dsirdedams, un Kruhminu jaunkundsi apakfch rohlas nehmis, gabja pahz danz-plazi.

„Redsi, zil lepmi winsch eet,“ flaitkais jauneklis fazija.

„Iz gan lepmis,“ ohtris atbildeja; „bet kur gan Apfites jaunkundse?“

Apfites jaunkundse bij ta, kas ohtr'pus upes raudaja . . .

„Apfites jaunkundse? . . . Tu jau sini, zil wina ir nelaimiga! Un to jau wina nepanestu, kad Kalninu fche redsetu . . . Man pateesi ir schehl, ka Kalninsch til nezilwezigi ir darijis, winau atstahdams . . . Wina ir kohti gohdiga jaunekle! Teescham, man wina ir schehl . . .“

„Nu, kas tad Kalninam par to; winsch laststahs atkal ap Kruhminu jaunkundsi,“ ohtris fazija, starpa jaukdamees.

Musikis fahka spehleht. Kalninsch usfahka walzi ar Kruhminu jaunkundsi . . .

Bisu azis luhkojabs us scheem, ihpaschi us Kalninu, kas Apfites jaunkundsi bij til breefmigi peewihlis, winau atstahjis, winai firdi falaustis! . . .

To wisi sinaja, un wezakee feeweefchi kratija galwas, dohdamami, zil ilgi gan ar Kruhminu jaunkundsi ta ees; zil ilgi gan Kalninsch winau mihlehs! . . .

Al, nepastahwiba! . . .

Musikis flaneja. Uri ziti pahri greefahs jautri jo jautri un nule wehl fajustahs skumju dohmas isflihda . . . Wisi weefi bij atkal jautri! . . .

Saule flihka arween semak. Skumja jaunekle wehl arween fehdeja upmale.

Lastigala pohgaja fawas fehrahs dseefmas. Wina tahs nedstredaja. Winas kruhtis kurejabs breefmigs uguns! Winas dohmas kawejabs pee pagahjusfaham laimes stundahm, kur Kalninsch ar winau mihlejabs un kur pasfaule islikahs winai par paradisi . . . bet nu tas bij pagalam.

Pagalam, pagalam! . . .

Schi pasfaule nu winai ir skumju eeleija, kur jazeefsch ne-issalamas mohkas! . . . Wina raud ruhktas ismischanas afaras! Bezais ohsols upes krasta usflata winau skumigi; winsch krata behdigi fawu firmo galwu.

Atstahsta; atstahsta; firds falausta! Wina Kalninu gan wehl mihleja, bet schis usflatiya winau — ka sweschu, — to, ko bij sohlijis muhschigi mihleht.

Skumja jaunekle bij iszehlusees un gabja pee upes tuwak. Wina iswillka no asotes kahdu gihmetni . . . Ta bij Kalnina nogihme. To wina apluhkoja kahdu brihdi. Chrmoti, ja it sweschadi smeedamahs wina sweeda gihmetni upi, fazidama:

„Prohjam, prohjam, tu manas laimes pohstitajs! Tu wiltneeks! Manu dschwes preeku Tu pohstiji, zits pohstihs Tawu; sohdam Tu ne-isbehgsi!“

Wina iswillka kahdu wehstuli is asotes un ilgi to apskatiya. Kad bij apskatiyasi, tad nolika winau us krasta sahle. Pati wina isflatiyahs kohti aishrahbta . . . Saules beidsamee stari jau flihka aishmeicha, it ka bihdamees skumjuli usluhkoht, kas ka nedshws tehs upmale stahweja . . . Beepefchi atflaneja flansch kleeedseens . . . Upi wilni mutukoja . . . Jaunekle wairs us krasta nebij redsama . . .

Lastigala apflusa; wezais ohsols druhmi schahza.

Al, skumjule grima upes wilnds; tur wina atdseseja to uguni, kas winas kruhtis dedsa . . . Saulite pasuda aishmescha, krehfla isplatiyahs; migla lidoja us upes spohguta; wezais ohsols rima no druhmahs schwahlfchanas; klufums waldija upmale, kur lihds schim skumja jaunekle fehdeja un apraudaja fawu suduscho laimi . . .

Til behrsu birina gabja wifs lihgsmi; tur lihgsmojahs jaunekli un jaunekles pee musika flanahm preezigi isripinadamees; tee neweens no tam neta nejuta, kas ohtr'pus upes notika . . . Tikai weens bij drufku behdigs; tas bij flaitkais jauneklis, kas Apfites jaunkundsi noscheloja, ka Kalninsch to bij atstahjis . . . Winsch ari winau mihleja, un bij nodohmajis schowakar winai fawu mihlestibu atklaht; bet al! wifs isnahza zitadi.

Ahtraki, ka ziti weefi, winsch steidsahs us mahjah me; nisprohtams nemeers plohsijahs wina kruhtis . . .

Ohtra rihta usgabja nelaimigahs lihki.

Bezaki bij kohti ismifuschi . . . Atrasta wehstule bij pee Kalnina laista. Wina flaneja ta:

Sirfnigi mihlotais Kahrli!

Kad Tu scho wehstuli lasifi, es buhschu jau no sawahm mohlahm atraisita. Sanem manu beidsamo sweizinaschanu! Es Tew wifu peedohdu, ko pee man esi noseedsees, mani atstahdams. Lai Deems dohd, ka Tu zitu wairs nepeekrahptu, un ka Tew mihlestibas laime fmaiditu!

Tawa Milda Apfite.

Kad Kalninsch wehstuli islasija, winsch palika kohti behdigs . . . Un wehl leelakas skumjas fagrahba to flaitko jaunekli; tas raudaja weentuliba klufas afaras . . .

Bet Kalninam bij jadser wehl breefmigaks skumju klufs . . .

Kad Kruhminu jaunkundse dabuja sinah, ka Apfites jaunkundse no Kalnina til breefmigi tikusi peewilta, wina ne-eeredseja wairak Kalninu . . .

Bet Kalnina skumjas ne-apraktifschu; fche ari fawu maso noweli nobeigfchu, tilai to peeminedams, ka Kruhminu jaunkundse isbehdsa behdigai nahlotnei, Kalninam atfazidama.

Wahzu dseefmineeks Seine it jauki kahda fawa dsejola faka no tahdas mihlestibas laimes isnihlfchanas; ar wina wahrdeem nu nobeigfchu:

Tas iraid wezs notikums,
Kas tomehr jauns ar klufst,
Un tam, kam schita noteel,
Gan sirfnina kalufst.

Par ahrtu gruhtumu us semehm.

Dasch warbuht fazihz: „Kas ahrtam war buht par gruhtumu us semehm? Winsch pelna pulka un dschwwo labi. — Es nesinu nelahda gruhtuma, kas winau speestu.“ — Kad mehsh tilai pawirfchus ahrtus apluhkojam, tad gan ta waretum spreesst, — jo zilweks nesinadami spreesch, zil proht, un ta daudsreis spreedums isnahf pawisam nepareifi. Zil es esmu ahrtu buhschanu apskatiyas un winau gaitas apluhkojis, tad waru faziht, ka ahrtstem us semehm ir deewsgan gruhti un tapat ari teem, kas teel ahrteti. Pilsehtas ir lasaretes, kur flimneeki atrohnahs; un kuri naw lasaretis, tee ir mahjas, kur weegla pee-eeschana. Zo pilsehtas ir eelas brugetas, un ahrtis fawus flimneekus weena deena war apmelleht wairak reisas. Bet us semehm tas ne buht naw eespehjams. Us semehm ahrtis flimneeku war, ja dauds, tad til apraudsiht weenreis par nedeku. Iz sinama leeta, ka flimiba daschreis weena pascha deena paleel zitada. Ka nu tur ahrtis war pasneegt waijadfigahs sahles, kur winsch ne buht naw pilnigi eepasinees ar flimibu? Ka ahrtis lai sina, kas flimneekam nu par flimibu, kad winsch flimneeku naw redsejis? Tapehz naw jabrihnahs. Kad dauds fuhdsahs, ka ahrtis gan dewis sahles, bet neta nelihdsoht, Naw ari jabrihnahs, kad daudreis dsirfch fakam: ahrtis eedewis sahles, kas flimneekam flimibu pawairojuschas. Naw ari jabrihnahs, ka kautiri wehl newar un newar puhfchlotaju gudribas un pestelofchanas pilnigi atstahst. Naw ari jabrihnahs, ka dasch warbuht atfneedsis kapa malu ahtraki, neta tas buhtu notizis pee labas ahrteschanas. Sahles ir preefch flimibas, un ne wis flimiba preefch sahlehm. Kur ahrtis nesin, kas par flimibu, tur winsch newar sahles fataisfht, kahdas pret flimibu waijadfigas; kur ahrtam sahles jadohd us laut kahda neprafchas isteilfchanahm, tur war drihs gaditees, ka sahles pat war schahdeht. Tapehz ir ahrtstem pilniga taisniba, kad tee fuhdsahs par gruhtumeem. Netas newar zilweka firdi ta atweeglinaht un eepreezinaht, ka kad winsch apsinahs ohtru glahbis no nelaimes un pat no nahwes. Bet ari neta newar zilweku ta apbehdinaht, ka kad, lai ari zaur nesinaschanu, tuwak eegahjis kapu. Bes tam, kad apluhkojam ahrtis braulfchanas, tad jaleezina, ka ahrtis muhsch ir kohti gruhtis. Labaf gandrihs ir buht par kalpu ar meerigu firdi, neta par ahrtu ar gruhtu firdi. Kalps buhdams, sinu, ko waru padariht, un sinu, ka man par kalpu teekoht, naw nekahdas isdohfchanas; bet zil naw ja-isdohd jauneklum, kamehr paleel par ahrtu. Un kad scho fawu mehri laimigi safneedsis, tad winam daudskahrt ir ja-usupure fawa dschwiba nekreetnu buhschanu deht. Tapehz ir kohti waijadfigs, ka ahrtu buhschana us semehm teel pahrlabota. Leela braulfchana wineem ir besgaligi gruhta, ihpaschi kad eewehro flitko laiku un flitkozs zelus, pa kureem ir jakufahs eefschah daschahs mahjas. Daschreis ahrtis ir no flimneeka pahrbrauzis un dohma, nu dabuhs kahdas stundas atpuhstees, — te jau atkal zits pee durwihm un gaida. — Ahrtu buhschana mums jarauga ari tapehz pahrlaboht, lai mums zaur tam nebuhtu pascheem leelu leelais gruhtums. Tagad ir ahrti dahrgi un tas ir tapehz, ka wineem tahsi jabraula un wifs ir palizis dahrgs.

Tagad fainneeki ir pašchi gruntneeki; no muischu ihpašchneekem ahrsti tilai retam preefšch pagasta laudihm teel lohneti, kà tas fenal bij, dascham pagastam wairs naw nekahda ahrsta, un nabadsini newar ahrstu aismakšah. Tà tad tahdeem ir ja-eet bohja waj grib, waj negrib. Neeuens negrib labprahnt mirt, katram tihl ilgaki dšihwoht, tapehz tad kerahs pee paregeem un puhšchotajeem, — issamis un zeredams, kasin, waj nelihdsehš. Us schahdu wihs muhsu buhšchanaš ahrstu sinà ir lohti smahdejamás. To leetu pehz manahm dohmahm waretu tà pahrlaboht: Netahlu no dakteru muischahm wajadsetu taišht flimneeku namu. Masakas kiršpehles waretu taišht kohpà weenu namu; leelakas kiršpehles tilai preefšch fewis. Tahdš namš waretu buht tahdi flimneeki, kam ahrstu usraudšibas un kohpšchanaš ihpašchi wajag. Tur waretu eerikteht kahrtigu flimneeku apkohpšchana, kahrtigu sahlu pasneegšchana un ehšchanaš pagatawofšchana. Tagad daudš mahjás wehl naw pulstena; weselee neproht daudšreis flimajam sahles laikà un wajadšigà wihsè doht, kà ahrstis to nofazijis, un ar ehšchana flimneekš daschreis teel apgruhtinahtš, jo „kas tà war isdariht, kà dakteris grib“, dasch mehds fajiht. Slimneeku namà ahrstis waretu flimneekus wairaf reišas deenà apmekleht. Turigi laudis pašchi makšatu par sahlehun un ahrsteschana; nabageem palihdsetu pagasti un kristiga mihlestiba. Tà, es zeru, ahrstam un ari flimneekem buhtu weeglaki. Pee mums fatiškanaš stary kungeem un semneekem wehl ir, paldeewš Deewam, deewšgan laba. Tà tad war zereht, kà ari lungi peepalihdsetu pee flimneeku namu zelšchanaš. No isdohšchanaš newajadsetu bihteš, jo neweenu eerikti newar zelt bes isdohšchanaš. Weenoti špehli un weenprahntiba daudš ko eespehji. — Tad nu, mihti draugi, neturešim rohkas flehpi, bet raudšišim ari schini leetà laboteš, sinadami, labu dariht, kur „laba“ jadara.

Mas-Sihlis.

Par Latweeschu dšihwi Mogitewas gubernà.

Mogitewas gubernà daudšas weetàs dšihwo Latweeschu masšs pulzinš, kà Bilawas aprinki eefšch Grudinawkas, un Escherkawas aprinki eefšch Weprinu muischas waldbas 10 familijas, un Klimowiščas aprinki pee Rifinas muischas 10 familijas un Galetšchu muischà — kahdas 50 familijas. Wiš ir labi pahrtikufšchi. Seme ir us arenti; ziti makšà 2 rubl. par defetinu, un ziti atkal lehtaki par — rubli — 60 lihds 70 kap. Seme mums ir laba; Weprinu Latweeschu makšà 2 rubl. par defetinu, jo ir laba kweeschu seme. Rifinà un Galetšchš naw tahdas kweeschu semes, bet atkal zita labiba isdohd bagatus augtus, kà par p. griki un ausas, kas stahw leelà wehrtibà, un tapat ari rudš. Meeschu pee mums mas eewehrojami, jo tohs tē til fehj Kreewi dahrsšs. Griki pee mums makšaja ruden 1 rubli pudà un ausas 50 kap. mehrà. Rudš bij isgahjušcho pawafar 1 rubli 50 kap. pudà, bet tagad makšà 1 rubli 10 kap. pudà; griki 80 kap. pudà, ausas 40 kap. mehrà. Kà kuzam fainneekam. Kam arente ir jamakšà 50 rubl., labibu ween wareja pahrdohht par 100 rubl. Isgahjušchais gads mums bij auglign gads. Bet tas til mums trubšst, kà mums naw, kà ziteem, sawš luhgšchanaš-nams un skohlotajs. Schai sinà mehš waram pateiktees Deewam, Mogitewas zeen. mahzitajam un skohlotaja kgam, kas muhs diwi reišas apmekle par gadu. Mehš katris sawu tizibu kohpjam sawas mahjás. Mums Latweeschem ir neparasta leeta, kà swehtdeenahm pilšehtàs ta leelakà andele. Ihpašchi tirgi tohp tureti pašchšs leelšs swehtššs. Pilšehtà eepirkt war gan par darba-deenu, bet kad kas japahrdohd, tad wiš ir lehtakš, nekà swehtdeenàs. Muhsu kaimini, Kreewi, ar kureem deewgan labi fateekam, us swehtdeenu negreesch deewšgan wehribas. Šmu redšejis swehtdeenàs aram, plaujam, fehjam un lungam dšihwojam. Wini ir wehl gaušcham nemahziti zilweki. Un eefšch fahdšchahm ne-atradiši gandrihs neweena zilweka, kas mahl lašiht. Us brandwihna ir itin kahrtigi — tiklab wihri, kà seewas un meitas, un pat masu behrnu, ko pee kruhtš nesà, dascha mahte radina pee brandwihna. Katrà fahdšchà ir Schihšs par krohdšneeku. Ehkas un lauki naw labi apkohpti. Ehkas ir buhwetas no apateem balkeem ar falmu jumteem, un istabas ir gaušchi masas, bes greešteem, jumtu wihsè ar dehteem iswelwetas. Krahšni no eefšchas kurinoht, duhmi tohp wiš laisti istabà. Kohpini un zilweki fateekahš itin labi weenà un tai pašchà istabà. Kohpeem ir gruhti seemu pawadiht, jo winu stakki naw kà pee Latweeschem, bet ir no schahdeem-tahdeem lihkeem kohkeem uszirsti — bes fuhnahm, un turklaht dšen pee akas dširidht, tapehz wini ir panikufšchi un naw mehflu, ko us laukeem wešt. Lauki paleel nemehsloti un labiba aug knapi. Maisè wairaf pelus, nekà grandu;

jo rudš Kreeweem gandrihs nemas ne-isaug. Tapehz wini arweent brihnahš, kà Latweeschu ir pahrtikufšchi un ehš labu maifi. Mehš waram Deewam gohdu doht ari par to, kà pee mums tà naw, dšird eefšch „Awisehm“ Nowgorodas gubernà, kur Latweeschu dšihwo us dšintas semes un newar sawà staryà šalihgt, un kur til leela nabadsiba, kà ziti eijoht ubagoht. — Pee mums, gohšs Deewam, walda meers un labklahšchanaš tiklab ar Kreeweem, kà ar pašchu brahteem. Birmšs gads, kad no Kurfemes atnahzahm, bij gan gruhtaki eefšcht eefšch leeleem mešcheem laukus eetašiht. Bet tagad, kur lauki un ehkas gatawi, ir wiš labaki. Mums naw ko fuhšsetees — par sahšsibahm un flepkawibahm, kas Kurfemē beechi ween noteel un ko mums pasino muhsu mihtà draudšene „Latweeschu Awise“, katru nedeku muhs apšweiznadama. No mihtahš tehwijas wina pašchi un flaidri wišu istahsta, gan preezigas, gan behdigas sinas nesdama. Sirgu-sahšsibas noteel pee mums jo reti un no flepkawibas muhsu apgabala pawifam ne-esmu dširdejis. Mums tilai ir jafargahš no wilkeem, kas pat nebaidahš zaur mahjahm eet un aitas no stakteem isflaušch seemas laikà. Ari lahtšchi atrohnahš muhsu mešchšs. Stirnu pee mums pawifam naw. Ziti putni ir wiš, bet naw til daudš, kà Kurfemē, tamdeht kà pee mums Kreewu-semē katram ir brihw jatteht un flinti nest.

M. Gisingraud.

Weshstule is Dohbeles apgabala.

Zeen. „Latweeschu Awise“! Tu ne-esi neweenam swescha, Dewi pašiht itweens, preefšch Dewi atwerahš durwis tuweenē un tahleenē. Tu staigà par wišu tehwižu; Dewi jari ir plati un kupli, Tawa darboshchanaš nopeetna un felmiga. Tu nesi sinojumus par fahšihwi tehwijà un ahrpus tehwijas. Tamdeht atlaušti ari is fchi augšchà minetà apgabala kahdahm rindinahm ruhmes. — Mans noluhšs naw wiš, zitu nizinahnt un nolikt nowahrtà un zitu atkal turpreti deewšsin kà usflaweht, kà kahdu waroni. Nē, to nē! Bet mans mehrkis ir til pawehštihht kahdus atgadījumus is muhsu widuščha. Dohbeles apgabals ir deewšgan prahws, kas ari attištibas sinà ir kreetnus fohtus us preefšchu špehriš.

Kà wišur pagahjušchà seema daschà sinà ir semkohpjušs smagi peemeklejušti, tà ari muhsu apgabals zeefšch zaur tam daschu — gruhtumu. Wiš seemas darbi ir nokawejušchees un pawafaras laikà ja-isdara. — Siltumu dasch labš til ir to wišu wajadšigako pahrdšinis mahjás. Grants wešchana us zekeem ari ustaupahš us labaku zela-laitu. Tà krahjahš zits ais zita. Waj wišs buhs eespehjamš kahrtigi padariht, to newar sinahnt.

Tumšibas darbi teel weikli us preefšchu dšihhti. Sagli šcheijenes apkahrtne beechi ween sawus darbus pastrahdajušchi. Weenam flehtis ir uslaustas un ohtram štrgs is kuhšs isnemšs. Tà kahdas nedekas atpakal Wirkus pagasta Ruschu fainneekam issagšs brangs štrgs ar wišu aijuhgu. Sagli, kà rahdahš, ir bijušchi lohti pašihstami. Kà mahjás mehds buht, tà ari tur bijušchi diwi kreetni mahju fargi, funi. Bet par to nekas! Abus funus blehšchi bij iswilinajušchi us plafšcha un brihnifšchigi atturejušchi no reeschanaš. Weens efoht bijis us lauka iswestšs un tad wišas kahjas kohpà fašeeetas un tad pee meeta peefeets, un ohtris atkal pee kahdas zitas ehkas peefeets. Ari ziteem kaimineem tohp beechi ween širgi isnemti un aisbraukti. — Slimibas ari daschus upurus prasija tiklab pee pee-augušcheem, kà pee maseem. Pat daschas skohlas ir bijušchas us kahdahm nedekahm flehgtas, lihds kameht fašlimušchee iswefekojahš. — Ar pagasta amatu-wihru wehleschana ir gahjis schini reišà deewšgan raibi. Daschšs pagastšs ir pat wairaf reišas wehleschanaš notikufšchas. Daschi turpreti ir us pirmo reiši patešibas — un meera mihtotajus par pagasta amata-wihreem eewehlejušchi. Wehlamees, kà ikkatra darbs felmigi un isweizigi isdohthšs, kas pagastu labklahšchanaš par labu nahl. — Kà jau laikrašššs bij fludinahšs, kà daschi tauteeschu is Jaun-Sefawas un Raudites ir zensufšchees „semkohpibas-beedribu“ dibinahnt, tà tas ari notika. Peektdeen, 26. Februari, daschi is mineteem pagasteem un winu aplaimes bij Zankšchewitza kga weefnizà us pirmo šapulzi, deht „beedribas“ wahrda nogrunteschanaš un deht daschadu zitu pahrspreedumu, šaradufšchees. Zeru, kà beedribas wadonis isdewigà brihdi par beedribas darbeem ko pašiaohš. — Wehlam beedribas zentigeem darbotajeem felmi, jautru garu un ne-apnikufšchu strahdaschana.

Kur tauteeschu pulzinšch fabeedrojahš,

Tur lai weenprahntiba wairojahš.

Kuri weenprahntiba weenmehr strahdà,

Tee laimigi ikreiši kuhšst galà. Dohbelneekš.

Uf leeldeenu.

Zekfch uf Emmaü.

Staigajocht uf Emmaü
 Diwi mahzeekem peestahjäh
 Jesus Pats nepastohst, —
 Waizä, lä teem labi klahjäh? —
 Noskumusch i tee tam stahsta,
 Ka wifs beigts, — tee wahrduß grähbsta. —
 Uf ko bijahm zerejusch, —
 Nu guf nahwes walgös faistihst. —
 Winam bij muhs atpestiht
 Un no swescha juhga raisiht. —
 Zita wehst teem atskan aufis, —
 Seewas wahrduß waj war klaußiht?! —
 Ka Winfch augfcham ufzehlees, —
 Ziti no mums teefcham stahsta, —
 Engel's fehd uf almena,
 Un teem preeka-wehstis klahsta. —
 Kaps ir tuffch, Winfch dschw isgahjis, —
 Redf, to weetu Winfch atstahjis. —
 Tad teem diwi mahzeekem
 Behdas lihds ar preekem jauzäh. —
 Tad teem sweschais usrunä,
 Rai tee swehtus rakstus klaußahs:
 Winfch mirst, zelahs juhfu labä, —
 Tä stahw rakstihst, — lasiht dabu. —
 Kad jau wakars peenahjis,
 Meera-weetu wehlahs atrast. — — —
 Tee luhds: Paleez', Kungs, pee mums, —
 Kas Tu est? — Leez' mums fapraft! —
 Ar Tew sawu zeku beidsam,
 Pee Tew duseht mehß nu steidsam. —
 Breeks tohs pahrnem, kad tee redf,
 Ka Pats Kungs ar wineem bijis, —
 Wina wahrdi tohs apfeds, —
 Tee lä augligs leetus lihjis. —
 Sirds teem deg tohs wahrduß klaußiht,
 Jauna gaisma teem ataufstohst. —
 Waj mehß tahdu degfchanu
 Swehtös rakstös lasiht manam? —
 Basnizä, kad mahzitajs
 Sauz peekertees dwehß'les-ganam? —
 Winfch preeksch mums ir nahwë gahjis
 Un muhs weenus naw atstahjis!
 Luhgßim tad un lassim, —
 Winfch patß mums ar sawu Garu
 Swehtös rakstös issklaidrohs
 Wina mihlestibas-waru. —
 Sirds tad degß mums swehtäs leesmäß, —
 Tad peeluhgßim Wina dseefmäß. —

Jakob Demand,
 Schweser Spaltfcha ihpafchneeks.

Pawafara.

1.
 Kam wehjini tu swilpoji
 Zaur kohzini galotnehm?
 Kam meitina tu dseediji
 Starp pukifchu dohbitehm?
2.
 Kä buhs manim neswilpoti,
 Pawafara tuwojahs;
 Kä buhs manim nedseedati,
 Lautas dehli attihstahs.
3.
 Pawafara wisa daba,
 Atjaunajahs, preezajahs;
 Attihstiba Latwju tautä,
 Raträ finä — isplatahs!

A. S.

Drupas un druffas.

- 1) Dohmä arween uf labaku dschwofchanu ais kapa; tas tewim palihdsehs weeglafi to ruhkto behdu-bikeri idfsert.
- 2) Sawus noslehpumüs dari finamus tikai teem, kuras tu jau labi pasihsti un no winu labeem tikumeem est pahrllezinajees.
- 3) Ne-eelaides darifchanäs ar to, kas no greisfirdibas pret tewi pahruents.
- 4) Rihdös dohmä, ko pee deenas darifi, un wakardß jautä, ko labu tad est fchodeen darijis?
- 5) Gefams luhpas atwer, noswer, ko teikfi, jo katris wahrds, neweetä runahst, war tewim fshahdeht.
- 6) Noswer labi, eefams ohtram ko apfohli.
- 7) Kad tuwakam pee deenas mihlestibu parahdifi, tad Deews nakti sawu meegu faldinahs.
- 8) Est mihligs pret ikweenu, bet padewigs tikai retam.
- 9) Resmahde neweenu wina semahs buhßchanas deht; ari neturi augstä gohdä un zeenä ikkatru, kam bagatiba usfmaida; — bet uf to ihpafchi greeß sawu wehribu, ko tikums ar deewabihjafchanu rohstä un kura flawa wehl apafsch palaga apflehpusees, — jo tas, kura galwu lawru krophni puschko, tohp driht no lepnuma un gohda kahribas pahruents.
- 10) Baudi wifu ar mehru, jo nefahstiba zilweku famaitä un eegrufsch pasufchanä.
- 11) Kad starp tewi un ohtru stihdinfch fazelahs, tad noslahpe to, pirms tas wehl newaid leesmäß isschahwees.
- 12) Repadohdees nekad skumjahm; preeziga firdß ar jautru prahtu pagarina zilwekam muhschu, turpretim skumjas un firdestri ir jau daschu nelaitä wehßäs kapenës eewadijusch.
- 13) Zilweks, kas labu no Deewa rohlahm fin fanemt, bet naw pateizigs par to, ir lihdsfinajams semei, kas grib buht mehßlota, bet ne-isdohd nekahduß augtus.

J. Thalberg.

Slimneeka nopuhtas.

(Kohzinisch.)

Slimneeks, kas uf nahwes-gultas guleja, tapa no sawas feewas, kas winu lohti mihleja un neweenu fohli no wina gultas ne-atstahja, labi apfohpts. Reis atnahza weens no wina draugeem winu apraudfihst, un jautaja, ko gan fchis wehletohß wehl sawä beidsamajä stundä? Slimais ahtri atbildeja: „Al, kad Deews mani atpestitu no tahß flimibas un no manas feewas, kas neweenu fohli no manas gultas ne-atstahj nohst!“

Ch. P. — up.

Rabibas un pretfchu-tirgus.

Matfaja par:		Zelgawä.	
		5 r. — f.	6 r. — f.
1	puhru sweefchu	5 r. — f.	6 r. — f.
1	" rubfu	3 " 25 "	3 " 50 "
1	" meefchu	2 " — "	2 " 75 "
1	" putraimu	2 " 75 "	3 " — "
1	" aufu	1 " 20 "	1 " 50 "
1	" firau	2 " 75 "	3 " — "
1	" kartufetu	— " 70 "	— " 80 "
1	birlawu jeena	6 " 50 "	7 " — "
1	puhdu sweefsta	6 " 50 "	7 " — "
1	birlawu baltahs fahls	6 " — "	6 " 50 "
1	" farkanahs fahls	6 " 50 "	6 " 75 "
1	muzu silku	10 " — "	19 " — "
1	ast behrju maltas (7 p.)	18 " — "	20 " — "
1	" egu " (7 p.)	11 " — "	12 " — "

A t b i l d e s.

J. Jeannot: Eset tit labi un peefuhtat wifu stahstu; leesahß buht labß, Balbeewß!
Wafitu Janim: „Matilbi Ewers“ wifadi lassieet.
J. R.: Par mineto nedrohßcho zeku sinojums ir nahjis no tik eewehrojamas wifes, fa par to naw to fchaubitees. Kad weenam-ohtram tur brauzohst nekahdas nepatiffchanas naw notikuschas, tad tas ne-atfpehko sinojumu. Kad pretatfß ne-aisnemtu zeen. „R. S. r“ fgu, tad to buhtum pasneegusch zeen. lassitajem. Zeram, fa ar ziteem laipneem sinojumeem to wareßim dariht. — Uf atfalfatiffchanohß!
A: G-is. R. f. m: Pirmahret newar labi fapraft, fa ta leeta ihsti bijust un ohtrahret eset peemirfusch i usdoht Sawu pilnigo adrefi. Schai jautä pawafara laizina „Gaudahm“ nebuhs weetinäs.
Rihdus'a Andrejam: Jums pilnigi ir tainiba; bet pret tahdeem pretinee-keem naw wehrtis ko rakstihst. — Negehlabahm teefcham naw wairß rohßeschu.
S. g St. ir: Pee sinojumeem japeefihmë, fur tas notizis. Dse-ijinas beewßgan jautas, bet tomehr majahß ruhmes deht newaram usnemt.
S. L. . . . J. D.: Nebuhs beewßgan eewehrojamas preeksch mums Latweefcheem.

Ruplu laimi
wehlē un basunigu urā! usfaunam laulat.
pahrin Chr. Rohne ar W. Feldmann.
S. P. — M. J. — M. S. un T. S.

Dr. Poorten,
ihpafchi ahrišs preefch
**fakla-, deguna- un ausu
flimajeem.**
tagad dšihwo Mohrberga namā, Teatera-
bulwari № 3, 2 trepes augšchup, Rihgā.

Dohbeles pilsteefa dara zaur scho sinamu,
fa weens

jakts-ministerialis
teel meelehts preefch to puši Dohbeles ap-
rinki — no dšefšela lihšf Bauslas rohbe-
schai. Sameldejāhs pee min. teefas 4 ne-
delu laifā.

Wislabalahs fortes
**Wahzemes wihni,
rums, konjaks, araks,
bišhošs un porters**
— dabujami par mehrenahm zenahm pee

Rud. Vankowsky,
blatam Schmenanim,
Jelgawā, Katolu № 1.

Raleju
Ohgles

teel no 20. Merza šā. g. fakohf pahr-
dohtas Elehtas muišchā par 25 kap.
par muzu, ā 2 pušri, un ir pretim nema-
mas šefšenes ohglu-taisitawā, malu-mui-
šchās Zirkalnes tuwumā.

Weena
muischina,
1/4 wersti no Jaunjelgawās (Friedrichs-
stadt), 60 pušra-w. leela, ar labi eestrah-
datu semi, plawahm, ganibu un pceder-
gahm šaimnezibās-ehštahm un ehbergi,
teel, dalischanas deht, us wairafgabigu
šimafschamū — pahrdohta. Luwa-
kas finas Jaunjelgawās magistratā
pee J. Bitterneeta.

Weenigā pahrdohtschana Ken-
geraga fabrikas
linu-
un
paifulu-dšiju
ihpafchi preefch šweij-
neetu waijadšibahm
wehrptu dšiju, tā ari ba-
latu un nebalinatu au-
dehtu, wišs no kochti teizamā
labuma, pa pamafinatahm zenahm,
pee

R. John Gafferberg,
Rihgā, Rungu eelā № 12.

Išfludinaschana.
Krohta muischā Gubbeneelōs, Mišputes
aprinki, teel, deht šaimnezibās atšahschanas,
lihšf 300 šausi, pa leelam pulkam

aptehsti bakki,
dehti, jumta laftas, leetas-
kohki, ohšoli,
weens teels kochtu laidarō ar šiprzem
kohkeem, pahrdohti. Šlahitakas finas išt ohš
muischas-waldschana.

No zensures atwehlehts. Jelgawā, 29. Merzā 1882.

Lühr un beedris,
fenaf Lühr un Zimmerthal,
Rihgā, leelajā Smilšchu eelā № 7,

tirgo jau 16 gadus ar šchujamahm mašchinehm,
pafihšf smaalki katru šstemu un apstelled tahš is
wišflawenakahm fabrikahm pafaulē. —
Mehs pcedahwajam tā ihsti teizamās preefch
štrohdereem: Rhenania, Badenia, Uni-
wersal A & B, wišas ar wišjaunakeem
pahrlabojuemeem, tā: patent-pafchšpohletaju, ri-
tena izšefšchanu un šweramo-kahju. — Tad wehl
preefch familiju waijadšibās: Singera,
Wheclera un Wilfona, Sakfonia, Sakfonia Regia, Fidelitas
u. t. pr., tāpat ari ar wišjaunakeem pahrlabojuemeem, tā: patent-
pafchšpohletaju, pawedeena-izšefšleju, pawedeena-nogreeseju un pafch-aištrif-
damu šchihber-plati.

Wislehtakās zenas. Pilniga apgalwoščhana.
Zenu-rahditajs ar bildehm beš maksas.

**Sweedru arkli,
Adlera arkli,**

**tšchetremeschu lohbiščhanas- un seh-
jas-arkli, sehjas-fedseji, ezefchas, rin-
gel-bluki, uniwersal-platsehščhanas-
maščines, superfošfati**

dabunami pee
Rihgā, Ziegler & Co. Leepajā,
pišk. Kalku eelā № 6. Aleksandera eelā № 6.

Breefch
mahjfairneezibas
ir šchujmašchine katrā wihšē tšchaklatā un derigatā beedrene, tad wina ir weegli
strahdajama, štipra un preefch katra šchujdarba leetajama. Singer Manufaktū-
ring Co., Nu-Jorkā, original-šchujmašchineš ir preefch tam, tā ari preefch
wišceem ziteem darbeem, tā: baltdrahmu šchuhščhanas, dahmu waijadšibahm,
mantelu-, korsetu- un šchirmju pagatawoščhanas, tahš pilnigatahs un wišflawe-
nalahs, no kam wislabaf war pahršeezinatēes, tā no winahm pchružad ween
tita pahrdohts — **wefels pus miljona.** Singer original-mašchineš teel
pahrdohtas sem pilnigas galwoščhanas un pee masas eemafas — pret 1 rubla
šamafschamū katru nebel, un kreetna mahziba teel dohta par weli. — Tai
pahrmainschana nenotiftu ar pakaitaitahm, sem Singer wahra ištahm
mašchinehm, lihgtu usmaniht, tā original-mašchinehm stahw us maščines-štilba
firmas pilns wahrdō: „The Singer Manufacturing Co.“, un beš tam winahm
ir fabrika-marla pee wirsdalas un stahwa. Breefch štrohdereem, kurneekēem,
šebleneekēem, zepurneekēem, grahmātu-šehšeeem, preefch maišu pagatawoščhanas
u. t. j. pr. pcedahwaju Singer Co. šchpezjal-maščines.

G. Reidlingers, Jelgawā,
leelajā eelā № 10, Rennera namā.

**Ištō Solandeeschu
peena-
un Kornenburgas
barošchanas-
un
dšeedinaschanas pulweri**
us janna šanehma un peefohla
G. Höpkers, Jelgawā.

**Darbiga
restorazijas-fehščha**
kura war usrahdiht labas leezibas-šihmes
teel pagehreta **S. Weinberga** weefnigā,
pee Latweefchu basnigas, Jelgawā.

Mahldereem par šinu.
Pcedahwaju wišadas preefch mahldereem
wafšabigas
mables,
tā šausas, tā ari šagatawotas, tāpat ari
ahtri šchuhstoschu fernizu, rittigas Augli-
jas lafas un dafchadas pindseles.
G. Höpkers, Jelgawā,
šahls- un šiltu andeles-w.

Štas-raufchus
pahrdoht
Otto S. Günthera mantineeki.

Gipsi,
preeksch abholtina meh-
sloschanas un
superfošfatu
preeksch wasarejas pe-
dahwā
C. Höpkers, Jelgawā.

Labi dihgstoschās
šarfana abholtina
un
timotejas sehklas
ir dabunamas pee
G. Höpkers, Jelgawā,
šahls- un šiltu andeles-w.

Kuršichōs pahrdoht 2- un 6-kauščhu
meeschus,
tā ari ležas un rudšus preefch sehklas.

Wišas grahmātu-bohdēs dabunamas:
Biščhu grahmatina,
jeb ihša pamahziščhana, tā bites kuršemē
un Widlenmē jatohpi, šarfaita no Dalbes
mahzītaja S. Kuyffer. Makšā 20 kap.
Biščhu-kalendere.
Išt brihwunga no Berlepfch biščhu-kalende-
res pehz šefšenes semes- un gaisa-buh-
ščhanas ištaita un pahrtulota. Ištah
no Kuršemes biščhu-kohpščhanas beedribas.
Makšā 20 kap.

No Gohwu-lohpeem,
tā tohs buhs audšinaht, kochti un šlimibās
dšeedinaht. No D. S. Gwersfeld. (Štrā
pahrlabotā druka).
Makšā 35 kap.

Mafais
Kuršemes širdšinfch,
jeb grahmatina par širgu-lohpeem.
Makšā 25 kap.

Kochti laba un deriga rohtas-grahmatina
par širgu-lohpu audšinaschamū, kohpščhanu
un apeeschanošs, — eewehlama wišceem zeem.
širgu ihpafschneekēem.

Zeen. semkohpjeem
us pawafara laitu pcedahwajam:

**Baltijas
Semkohpejs
un wina amats.**
Pehz Wahzu semes-faimneela
Ferdinand Breithaupt
semkohpibas rakšceem latwifti šarfaihts
no
G. Blumberg.
Makšā 75 kap.

**Semkohpja
Auglu-kohku
dahrs,**
jeb:

Pamahziščhana,
tā auglu-kochti no sehklamū audšejami zc.,
tā lautu- jeb meščhu-kochti stahdami un
wehl dandš žitas derigas mahzibas, tas
dahrsu mihtotajeem un kohpejeem der šinaht.
Ar 55 bildehm.
Ištahdroja un šarfaihtja
S. Kewers,
šeftu pahrdohtawās un tohtu-šehklas ihpafschneekē Durbē.
Štrā drife.
Makšā 60 kap.

Drutahs pee J. W. Steffenhagen un dehta.
(Tē klahst peelikums: **Semkohpiba un fairneeziba.**)

Nahditijs: Us kahdu wihs'i zc. Kā zuktas no tam war atradinah't, lai tahs ne-apehd sawus siwenus. Par sehjas kohpschann.

No Widsemes.

Us kahdu wihs'i lai masgruntneeks eeriktē fawn semes apstrahdashanu?

(Muna, tureta no Balsmanes mahzitaja 22. Februari 1882. g. Smiltenes = Balsmanes = Aumeisteres = Gaujenes semtokpibas veedribas janah'schana.)

(Beigums.)

Grahmatina, no kuras war dabuht mahzitees, ir schi: „Dr. Conrad Michelsens Buchführung auf kleineren landwirtschaftlichen Besitzungen. 4. vermehrte Auflage. Herausgegeben von Adolf Hildebrandt, Lehrer für Land- und Volkswirtschaft in Hildesheim. Hildesheim 1882 Gerstenbergsche Buchhandlung.“ Schi grahmatina dohd masgruntneekem skaidri, weegli saprohtamas pamahzischanas par laul'faimneezibas grahmatu weschanu un rahda, ka lai tahdu grahmatu ruktus eeriktē. No schihs grahmatinas ari dabu mahzitees, us kahdu wihs'i ir ja-usnem inventars un ja-aprehkina, zil leels ir masgruntneeka kapitala.

Dhtra kahrtā katriis gruntneeks wehletohs, lai seme tiktu labi apstrahdata. Tas tikai war zaur kalpeem ween notikt. Tad faimneeks ir pats lungs mahjās un war wisus darbus pehz fawa prahta isrihkoht un padariht. — Bet pee semes apstrahdashanas ar kalpeem ir kahdas leetas eewehrojamas, prohti:

1) faimneekam waijag praht ar kalpeem apceetes. Tapehz winam waijag buht lehnām, mihligam un taisnam.

2) Winam waijag gruntigi pasiht wisus semes darbus, waijag kalpeem smalki luhkoht palat un pascham strahdaht lihds, zil ween war, it ihpachi pee grubteem darbeem.

3) Saimneekam waijag no labas firds kalpam ko klah't peelikt, kad reds, ka tas labi strahdajis, lai winsch us preekschu wehl labaf dsih'tohs. Kals to labpraht darihs, redsedams, ka winam laba strahdashana ari ko eenejs. (Dachās weetas maksā kalpeem kahdu norunatu algu par katru padaritu darbu, lai wini pee darba skubinajahs.)

4) Sirgu spehkam waijag buht pilnigam, wisam inwentaram waijag buht labam un stipram. Maschinu spehks janem palihgā. Wisahm ehkham preeksch kalpu un wirtschastes waijadsihahm waijag buht labi eeriktetahm u. t. pr. —

Prezeti kalpi prafa maifi ne wis preeksch fewis ween, bet ari preeksch seewas un behrneem, jeb'schu tee nekalso faimneekam wisu gadu zauri. Bes tam waijag winam doht baribu un ganibu un ari tahs waijadsihahs ehkas preeksch lohpeem. Tapehz ir faimneekam pascham masaf lohpu jatur, zaur ko winam war skahde nahkt, kad no lohpeem ko war eedsiht, ihpachi kad pilsehtas tuwumā u. t. pr. Apprezejuschees kalpi ir ari daudsfreis ja-atlaisch, lai waretu paschi aplohptees. Tapehz masgruntneekam ir us to jaluhko, ka waretu neprezetus kalpus un kalpones dereht. — Winus pee fawa galda ustureht masaf istaisa, nekā doht pahrineekem deputatu. Reprezeti kalpi mehds buht jaunaki,

tapeh; tee ari buh; wairaf pee fpehka, nekà ap-
prezejufchees, no kureem daschi jau labi gaddes.

Pawifam atmetams ir tas eeradums, ka mei-
tahm kauj aitas tureht. Dauds labaki buhtu,
kad masgruntneeki schini leetà eewehrodami leel-
gruntneeku preekschihmi — dohtu meitahm
willas weeta naudu. It ihpaschi muhsu ap-
gabalà war fabrikàs dabuht pirkt ne ween tahdu
willu, kas kà zirpta, bet ari tahdu, kas jau ir
fakahrsta un fawehrypta. War ari dabuht ga-
tawas drehbes. Meitas waretu pahrpalikufcho
willas naudu likt krahschanas-lahdes us pro-
zentehm. Tas winahm buhtu dauds labaki,
nekà kad winas eekrahj fawà puhrà wifadas
drehbes, kas ir tilai kohdehm par baribu.

Daudsreis ir masgruntneekam til dauds se-
mes, ka wifu nespeh; pats apstrahdaht. Tad
winam buhtu preeksch fewis japatur tilai ta
seme, kura pee mahjahm ir klahnt un ta attah-
kala buhtu ja-isrentè. Wisleelaku renti amat-
neeki maksà par masu semes-gabalu. Daschreis
ari deretu leeti, tai weeta kalpus likt, kas par
to semi kalpo deenas. Tahda peekalposchana
istaisa ihpaschi plauschanas laikà ari deewsgan
dahrgu renti.

Kad masgruntneekam ir sawàs mahjàs leela
ruhme, tad tas winam waretu buht par la-
bumu, kad winsch eenem ihreneekus. Tee wi-
nam par ruhmi un filtumu maksà labu naudu,
kalpo deenas klahnt u. t. pr. Kad wini paschi
few gahdà lohpu ehdamo, tad fainneekam pa-
lihds semi mehshoht.

Dauds weetas Widsemè ir tahds eeradums,
ka semi leel apstrahdaht zaur pusgraundneekem.
Tee ir tahdi kalpi, kas strahdà paschi ar fa-
weem sirgeem un ar fawu inventaru un par to
dabuhn pusi no eekultahs labibas un no wifa
lohpu ehdamà. Teefa gan, ka tahda apstrah-
daschana naw dahrga, wiswairaf tahdàs wee-
tàs, fur seme ir flakta. To redsam no tam,
ka pusgraundneeki ne reti ir nespeh;igi wihri.
Wini ar ilgi nemehds palikt weenà weeta.
Spehzigaki palikufchi, tee labprahnt usnem ren-
tes weetu. — Gan ari tas ir teefa, ka pus-
graundneeki stipri pee wiseem darbeem strahdà.
Tomeht pawifam ir atmetama semes apstrah-

daschana ar pusgraundneekem tapeh; , ka wini
semi nekad nepahrlabohs, prohti wini newedih;h
kuhdru us tihrumu, wini nepirks flunstigus
mehslus, wini ne-isgrahwohs un netihrihs pla-
was u. t. pr. Ar tahdeem arkleem un ezeschahm
wini ari nestrahdahs, kas pageht leelu sirgu-
spehku. Kad wini dohmà fawu weetu atstahnt,
tad wini rudsu-semi ne reti nekahrtigi apstrahdà
un nemehslo labi. Pusgraundneeki ari nemehds
buht fawam fainneekam tahdi paklauffigi, kahdi
ir kalpi, jo wini turahs fainneekem lihdsigi,
wini til grib tur ween strahdaht, fur wineem
pekna nah; u. t. pr.

Tapeh; manas dohmas ir schahs: masgrunt-
neekam newaijag fawu semi apstrahdaht ar pus-
graundneekem, bet ar tahdeem kalpeem un kal-
ponehm, kas ir neprezejufchees. Bahrineekem
ir peh; norunatas maksas jamaksà par katru
pastrohdatu darbu un wineem japahrdohd maise
peh; norunas. Es esmu fawu semi us tahdu
wihsi ilgus gadus apstrahdajis un esmu atradis
tahdu apstrahdaschana par derigu, labu un ne
wifai dahrgu. Atridsan wareju ar daschu tahdu
deenestneeku buht ar meeru, kas zità weeta par
deputati kalpodams bij mas ween derejis.

Nà zuhkas no tam war atradinahnt, lai tahs ne-apehd fawus siwenus.

Daschas zuhkas ne-eereds fawus siwenus un
nekauj teem sihst. Tillihds, ka siweni taifahs
sihst, zuhkas lezahs augschà, skreen par stalli
aplahnt un isleekahs pee tam til niknas, ka
siwenineem dsihwiba stahw breefmàs. Pee tah-
dahm zuhlahm, kas atnefahs pirmo reisi tas
naw nekahds brihnum; , jo tahs newar panest
kudefchana, ko siweni sihdoht tahm padara; pee
wezalahm zuhlahm tas ir weenigi nelabs eera-
dums, kura deht daschu labu zuhku newar pa-
tureht preeksch waislas. Kad zuhkas ir tapeh;
nemeerigas un nekauj siweneem sihst, kà tesmenis
ir par dauds pilns ar peenu un ir uspampis,
tad waijag tahm doht schkirtru dschreenu no
puhru klijahm un raudsiht zaur prahntigu apee-
schanohs ar zuhlahm to panahkt, lai tahs no-
gulahs. Kad tas ir panahkts, waijag peenu

papreefch no tesmena isflaukt, lai zuhlai pahre-
eet pahrelezigã kudefchana. Kad tas ir pada-
rihts, waijag peelikt fiwenus pee mahtes klahf,
lai tee fahl sifst, un tad pamafam zuhlku pee
tam peeradinahf. Kamehr wehl zuhlai naw
peens tesmeni, waijag fiwenus nemt labaf pa-
wisam noht, un zuhlai doht beesu dsehreenu
no rudfu milteem, puhru kljahm un falda waj
flahba peena. Kad zuhlku newar zitadi pee tam
peeradinahf, lai tauj fiweneem sifst, tad wai-
jag to fafeet un tad laist fiwenus klahf. Kad
tã darohf kahdas deenas, tad warohf ihpafchi
jaunas zuhlaf pee tam eeradinahf, lai tauj
fiweneem sifst. Daschreis ari zuhlka nelauj
fiweneem tapehz sifst, ka fiweni ir par dauds
un tee gar pupeem taujahs, tohs daschlahrt
kohsch, un tã dara zuhlai fahpes. Tahdas
reisãs waijag zuhlku stipri ehdinahf un nekãd
nelaist wisus fiwenus us reisi klahf. Bes tam
waijag fiwenus dstrdinahf ar faldu nostahju-
fchohs peenu. — Leelakais fliktums pee zuh-
lahm ir tas, ka tahs daudsreis fiwenus apehd
un tã padara semtohpim leelu flahdi. Tahdas
zuhlaf, kas ir ehdufchas dauds gafas, maitas,
waj ari us ganeem un stalli dabujufchas ehf
dauds schurku un pelu, fahl ari apehst famus
fiwenus. Zuhlaf to dara ihpafchi ais lahruma
un til kahdas 3 lihds 4 deenas pehz atnescha-
nahs. Wehlahf tas noteef kofhti reti, un fiweni
tad ari war waijadfigã brihdi behgt. Kad
fiweni ir fahlufchi sifst, tad naw wairs jabih-
stahs, ka zuhlka tohs apehdihs. Daudsklahrt
zuhlafhm usnahf ihpafcha kaitte, kas to mudina
aifklahrt famu meesu un afinis. Tai faskreen
afinis fmadfenes un us firds, ka pati nestin, ko
dara. Pret scho kaiti tohp leetati daschadi
lihdsfekti. Daschi dohd zuhlafhm ehf speki, lai
tahm lahriba pehz gafas pahreet; daschi atkal
atrohd to par flahdigu, jo gafas bariba moh-
dina pee zuhlaf weenmehrlahrumu pehz gafas,
un kad to nedabu, fahl wira ehf pati famus
fiwenus. Daschi atkal dohd padohmu, lai
fiweneem tuhdat pehz peedsimfchanas israu-
stuhra sohbus. Stuhra sohbi esohf fiweneem
daudsreis par tuwu kohpã, un tee sifdoht dara
zuhlai fahpes, zaur kam ta tohp nikna.

Gfoht ari labi, kad zuhlai pehz atneschanahs
eepilinoht aufi maifijumu no 1 lihds 3 datahm
opijuma un 10 lihds 20 datahm kampara-gara.
Zuhlai usnahkloht no tam meegs un fiweni wa-
roht netrauzeti sifst. Tã tohp minetas dascha-
das sahles, no kuzahm jo labas ir wemjamas
sahles. Zuhlai waijag pehz dsemdefchanas
eedohf wemjamas sahles un tad peenu, kartu-
fekus un zitu mihkstu baribu. Pehz 6 waj
8 stundahm war laist fiwenus klahf, bet tohs
waijag weenmehrl usfraudsiht. Pa leelakai da-
fai paleef zuhlaf pehz tam meerigas, tahm til
waijag doht papilnam ehst, nn ihpafchi baribai
no rupjeem milteem waijag stahweht weenmehrl
filẽ. Wemjamas sahles preefch zuhlafhm ir
4 lihds 8 datas brechweinsteina jeb weena teh-
karote zuhlku tabakas (Nieswurzel). Ja zuhlka
pehz tam wehl nebuhtu meeriga, tad waijag tai
atkal dohd wemjamas sahles. Daschas zuhlaf
til pehz pirmahs atneschanahs mehds fiwenus
apehst, bet pehzal to wairs nedara. Bet ja
ta to daritu wehl ohtru reisi, tad ir labaki, ka
tahdu nemas netura preefch waiflas. Dauds-
reis tohp ari fiweni no zuhlaf noguleti waj zi-
tadi apflahdeti, bet tas noteef netihfchi un
nestahw nekahdã faharã ar fiwenu apehchana.
Sche war lihdsieht zaur tam, ka zuhlaf par
dauds nekaiifa, lai fiweni newar palihst apafsch
falmeem un tapt noguleti. Newaijag ari
preefch kaisifchanas nemt garus falmus, jo
tahdos fiweni fapinahs un pafchi daschu reisi
noschnaudsahs. Labakais ir, kad falmus
preefch palafafahm fagreesch ekfelos. Labs
lihdsfeklis preefch tam, lai zuhlka fiwenus ne-
noguk ir, ka gar stakka feenahm noleef us klu-
zeneem dehtus, sem kureem fiweni war waija-
dfigã brihdi pabehgt. Dehti nedrihst buht
plataki, ka fiwena garumã. Daschlahrt zuh-
laf eerohn tapehz ween famus fiwenus apehst,
ka tee ir noguleti. Tapehz ari waijag wifadã
wihse gahdaht, lai fiweni netohp noguleti.

War sehjas kohpschannu.

Sehjas augfchannu weizina pa leelakai datai
fiktums, gaisma un mitrums. Bet ja semkoh-

pis grib, lai mīna labības lauki neš labus
augtus, tam waijag ar pašam fawus fehjas
laukus usmanigi apluhkoht un waijadfigā brihdi
teem fneegt palihgu. Daschads gais, kustomi
un nesahle war isnihzinahht wifas semkohpja
jautahs zeribas us bagato plauju. Semkoh-
pim tapehz jamehgina, kad ween eespehjams,
scheem faweem eenadneekleem atturetees preti
un nowehrst flahdi. Zau usdihgstohht jaunā
fehja praša semkohpja usmanibu un palihgu, jo
war gaditees, ka pehz apsehshanas usnahht
stipris leetus, kas semi fahst un tai uslaischahs
wirfū lamara, kas nelaisch fehjas jaunohs dihg-
lischus zauri. Schē ahtra palihdsiba ir no
tohti leela swara, preeksch wifas nahloshas
plaujas. Weegla semē war lihdsieht zaur tam,
ka to no-ezē ar weeglahm ezeschahm, mahla
semi turpreti waijag papreeksch norulleht ar
rinķu-rulli un tad no-ezēht. Tapat tas ir ari
ar tahdu semi, kuras wirsejā kahrta waj nu
zaur stipru mehshofchanu ar stakka-mehsleem,
jeb ari kahda zita eemesla deht ir par daudš
ufruhgufi un irdena. Schahdā semē newar
jaunee stahdini pareisi augt, jo seme neturahs
tā kohpā, ka jaunajem augeem preeksch parei-
sas augshanas ir waijadfigs, un tapehz sem-
kohpim jafneeds palihdsiba. Ja schahdā weetā
netohp fneegta palihdsiba, kahdini augshana
apstahjahs un paleek dselteni, jo teem truhkst
waijadfigā mitruma. Schahdai semei war
lihdsieht zaur rullefchanu, jo rullis semi fa-
speesch, un wirsejā semes kahrta dabohn mit-
rumu no apakshējahs semes kahrtaš. Preeksch
flahdigu kustomu un tahrpu isnihzinahshanas
ne-atleek semkohpim nekahds zits lihdsellis, ka
weenigi fehjas stipra peerullefchana, ar rinķu-
rulli. Lai gan rullis kustomus newar galigi
isnihzinahht, tad tomehr tas padara semi zeetu,
nekauj kustoneem un tahrpeem til daudš isplati-
tees un kawē perinahshanohs. Kad rndsu feh-
jai uskriht lauka gleemeschi tad waijag fehju
ihpaschi rihtōs agri noganiht ar aitam. Lauka
gleemesis mehds arween rihtōs agri iseet us lau-
pijumu, tapehz ari aitas tohs war nomaitahht.

Uplaisshana ar dedmateem kalleem ir laba
pret lauka gleemescheem. Wifst schee mineti
lihdselli ir pa leelakai dašai derigi wafarejai.
Seemas fehjas mehds arween no-ezēht un tad
atstahht, tapehz ari leetus newar semi fahst un
fehjai flahdeht. Seemas fehjai naw tahda
kohpshana waijadfiga, un tišlab rudeni, ka ari
par seemu newar semkohpis fehjai neko daudš
lihdsieht. Labakais gahdneeks un fargš preeksch
seemas fehjas ir par seemu beesais sneega de-
lis. Kur schis fargš jeb apsegs truhkst, un
seme par deenu no faules atkuht un par nakti
atkal fahast, tur fehja tohp stipri apflahdeta.
Turpreti pawafari war semkohpis preeksch fa-
was seemas fehjas daudš ko dariht un fargahht
no flahdes. Lai gan fehjas lauks ir kahrīgi
iswagohts, ka uhdens newar fehju isguleht, tad
tomehr daudšreis sneegs un ledus nekauj uhde-
nim kahrīgi notezeht. Schē nu waijaga gah-
dahht, ka uhdens notek. Ihpaschi tas jadara
tahdā laikā, kur fals ar šitumu ahtri jo ahtri
mainahs. Tahdā laikā newaijaga kawetees
uhdeni nolaišt zil ahtri ween eespehjams, jo
war gaditees, ka tur, kur schodeen stahw uh-
dens, rihtu jau warbuht ledus. Bet kad war-
buht sneegs ir fakrahjees tahdās weetās, kur
faule tam newar peekuhht un to ahtri nokauseht,
tad jadohdahs semkohpim palihgā. No tah-
dahm weetahm waijaga raudsiht sneegu dabuht
noht, jeb masakais to padariht irdenu, lai
faule un gais to war ahtrahki iskauseht. Ja
to nedara, tad fehjas daudšreis ispuhst. Kā
sneegu dara irdenu, ir weegla leeta. To war
dariht ar arflu, ezeschahm waj ari ar rohlahm.
— Kad gadahs šilts un auglīgs gais rudeni,
tad seemas fehjas daudšreis eesek pahraht stipri.
Ja nu netrahpahs stipris fals un seme nedabu
deewšgan fahast, tad fehjas ispuhst. Tahdu
fehju waijag noganiht ruden ar aitam. Aitas
no-ehd fehjai garahs lapas, bes ka ihfahs wi-
dus jeb firds lapinas apstahdeta.

(Turpmat beigums.)